

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

М. П. Мальська, О. Ю. Бордун

МЕДИЧНИЙ
ТУРИЗМ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Київ
«Центр учбової літератури»
2018

М. П. Мальська, О. Ю. Бордун

МЕДИЧНИЙ
ТУРИЗМ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Київ
«Центр учбової літератури»
2018

УДК 338.48(075.8)
М 21

*Рекомендовано до друку
Вченою радою географічного факультету
Львівсько національного університету імені Івана Франка
(Протокол №4 від 23 травня 2018 р.)*

Рецензенти:

І. Р. Михасюк — доктор економічних наук, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка;

О. О. Любіцева — доктор географічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Н. В. Антонюк — доктор історичних наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

М 21 Мальська М. П., Бордун О. Ю.
Медичний туризм: теорія та практика : навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун —К.: «Центр учбової літератури», 2018. — 128 с.

ISBN 978-617-673-810-7

У посібнику розглядаються теоретичні основи медичного туризму як нового та дуже перспективного напрямку туризму і як практикум детально досліджуються робота та економічна ефективність львівських медичних закладів, які найбільше користуються популярністю серед іноземців. Основна увага приділена структурнофункціональному аналізу діяльності стоматологічних закладів та клінік з репродуктивної медицини. Проблеми перетворення медичного туризму міста Львова у високоприбуткову галузь є загальнодержавного характеру та потребують вирішення на всеукраїнському рівні.

Для фахівців галузі медицини та туризму вищих закладів освіти.

ISBN 978-617-673-810-7

УДК 338.48(075.8)

© М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, 2018.
© «Видавництво «Центр учбової літератури», 2018.

УДК 338.48(075.8)
М 21

*Рекомендовано до друку
Вченою радою географічного факультету
Львівсько національного університету імені Івана Франка
(Протокол №4 від 23 травня 2018 р.)*

Рецензенти:

І. Р. Михасюк — доктор економічних наук, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка;

О. О. Любіцева — доктор географічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Н. В. Антонюк — доктор історичних наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

М 21 Мальська М. П., Бордун О. Ю.
Медичний туризм: теорія та практика : навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун —К.: «Центр учбової літератури», 2018. — 128 с.

ISBN 978-617-673-810-7

У посібнику розглядаються теоретичні основи медичного туризму як нового та дуже перспективного напрямку туризму і як практикум детально досліджуються робота та економічна ефективність львівських медичних закладів, які найбільше користуються популярністю серед іноземців. Основна увага приділена структурнофункціональному аналізу діяльності стоматологічних закладів та клінік з репродуктивної медицини. Проблеми перетворення медичного туризму міста Львова у високоприбуткову галузь є загальнодержавного характеру та потребують вирішення на всеукраїнському рівні.

Для фахівців галузі медицини та туризму вищих закладів освіти.

ISBN 978-617-673-810-7

УДК 338.48(075.8)

© М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, 2018.
© «Видавництво «Центр учбової літератури», 2018.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ, ЯК ОДНОГО З НАПРЯМІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
1.1. Поняття та місце медичного туризму в структурі інших видів туристичної діяльності	7
1.2. Історія розвитку та фактори, що зумовили виділення медичного туризму в самостійний напрям туристичної діяльності	11
1.3. Сучасні світові тенденції у розвитку медичного туризму.	15
1.4. Значення медичного туризму та його важливість для розвитку країн	20
<i>Питання для обговорення 1-розділу</i>	<i>26</i>
Розділ 2. УМОВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ	27
2.1. Світовий досвід існування ринку медичного туризму	27
2.2. Особливості та сучасний стан ринку медичного туризму в Україні	42
2.3. Спеціалізація українського медичного туризму	50
2.3.1. Лікування в Україні стовбуровими клітинами	50
2.3.2. Стоматологічний туризм України	52
2.3.3. Anti Age терапія	54
2.3.4. Лікування дитячого церебрального паралічу в клініках України	55
2.3.5. Екстракорпоральне запліднення в Україні та лікування безпліддя	57
2.3.6. Репродуктивна медицина	60
2.3.7. Українська онкологія	61
<i>Питання для обговорення 2-розділу</i>	<i>64</i>
Розділ 3. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ МІСТА ЛЬВОВА.	65
3.1. Дослідження функціонування медичного туризму на прикладі стоматологічної клініки «Rikota».	65
3.2. Дослідження роботи клініки «Інтерсоно» по напрямку медичного туризму.	69

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ, ЯК ОДНОГО З НАПРЯМІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
1.1. Поняття та місце медичного туризму в структурі інших видів туристичної діяльності	7
1.2. Історія розвитку та фактори, що зумовили виділення медичного туризму в самостійний напрям туристичної діяльності	11
1.3. Сучасні світові тенденції у розвитку медичного туризму.	15
1.4. Значення медичного туризму та його важливість для розвитку країн	20
<i>Питання для обговорення 1-розділу</i>	<i>26</i>
Розділ 2. УМОВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ	27
2.1. Світовий досвід існування ринку медичного туризму	27
2.2. Особливості та сучасний стан ринку медичного туризму в Україні	42
2.3. Спеціалізація українського медичного туризму	50
2.3.1. Лікування в Україні стовбуровими клітинами	50
2.3.2. Стоматологічний туризм України	52
2.3.3. Anti Age терапія	54
2.3.4. Лікування дитячого церебрального паралічу в клініках України	55
2.3.5. Екстракорпоральне запліднення в Україні та лікування безпліддя	57
2.3.6. Репродуктивна медицина	60
2.3.7. Українська онкологія	61
<i>Питання для обговорення 2-розділу</i>	<i>64</i>
Розділ 3. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ МІСТА ЛЬВОВА.	65
3.1. Дослідження функціонування медичного туризму на прикладі стоматологічної клініки «Rikota».	65
3.2. Дослідження роботи клініки «Інтерсоно» по напрямку медичного туризму.	69

3.3. Порівняльний ціновий аналіз медичного туру в Україну та лікування в європейській країні.	79
3.4. Аналіз діяльності санаторно-курортного туризму Львівщини	81
3.5. Аналіз даних по проведеному анкетуванню туристичних фірм м.Львова	91
<i>Питання для обговорення 3-го розділу</i>	<i>95</i>
Розділ 4. ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	96
4.1. Проблеми українського в'їзного медичного туризму.	96
4.2. Можливості окремих галузей української медицини	103
4.2.1. Кардіохірургія.	104
4.2.2. Офтальмологія	107
4.2.3. Репродуктивні технології.	107
4.2.4. Стоматологія.	109
4.2.5. Біотехнології.	110
4.2.6. Естетична медицина	110
4.2.7. Реконструктивна хірургія.	111
4.2.8. Пластична хірургія	112
4.3. Основні стратегічні орієнтири розвитку ринку медичного туризму України.	113
<i>Питання для обговорення 4-го розділу</i>	<i>117</i>
ПІСЛЯМОВА	118
ДОДАТОК	122
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	124

3.3. Порівняльний ціновий аналіз медичного туру в Україну та лікування в європейській країні.	79
3.4. Аналіз діяльності санаторно-курортного туризму Львівщини	81
3.5. Аналіз даних по проведеному анкетуванню туристичних фірм м.Львова	91
<i>Питання для обговорення 3-го розділу</i>	<i>95</i>
Розділ 4. ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	96
4.1. Проблеми українського в'їзного медичного туризму.	96
4.2. Можливості окремих галузей української медицини	103
4.2.1. Кардіохірургія.	104
4.2.2. Офтальмологія	107
4.2.3. Репродуктивні технології.	107
4.2.4. Стоматологія.	109
4.2.5. Біотехнології.	110
4.2.6. Естетична медицина	110
4.2.7. Реконструктивна хірургія.	111
4.2.8. Пластична хірургія	112
4.3. Основні стратегічні орієнтири розвитку ринку медичного туризму України.	113
<i>Питання для обговорення 4-го розділу</i>	<i>117</i>
ПІСЛЯМОВА	118
ДОДАТОК	122
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	124

ПЕРЕДМОВА

Медичний туризм є досить новим поняттям, яке з'явилося відносно недавно та стало ще одним наслідком глобалізації. Та з кожним роком медичний туризм набирає обертів, і все більше і більше людей у всьому світі відкривають для себе пов'язані з цим нові можливості. Таким чином медичний туризм виконує, в першу чергу, важливі соціальні функції, пов'язані із лікуванням та профілактикою захворювань, а також різноманітними заходами, спрямованими на охорону здоров'я населення. З економічної точки зору, для держави впровадження нових видів туризму – це те, що дає змогу виходити на нові ринки туристичних послуг та, відповідно, отримувати більші доходи. Проте, не дивлячись на те, що в Україні, а зокрема у Львівській області, існують усі передумови та фактори розвитку медичного туризму, ця сфера ще не є достатньо дослідженою та проаналізованою. Саме така складність теми та її невивченість у повній мірі зумовила такий вибір, що підтверджує її *актуальність*.

Об'єктом дослідження виступає ринок медичного туризму, як одного із нових альтернативних видів туристичної діяльності, а також суб'єкти господарювання, що функціонують на ньому.

Предметом дослідження є організаційні засади та доцільність функціонування медичного туризму Львова.

Мета роботи – визначити теоретичні та прикладні шляхи формування медичного туризму як перспективного, ефективного та конкурентоздатного туристичного виду діяльності у Львові та Україні загалом.

Досягнення цієї мети здійснюється через виконання ряду *завдань*:

- вивчення теоретичних засад медичного туризму;
- аналіз тенденцій, що характеризують стан ринку медичного туризму в Україні та світі;
- дослідження факторів, що формують передумови для успішного розвитку медичного туризму на території України;
- аналіз проблематики та перешкод на шляху успішного становлення ринку медичного туризму;
- вивчення зарубіжного досвіду та порівняльний аналіз вітчизняного та іноземного ринків медичного туризму;
- формулювання ідей щодо подолання проблем, які існують в сфері медичного туризму Львова та України, а також вироблення рекомендацій по покращенню існуючого стану.

ПЕРЕДМОВА

Медичний туризм є досить новим поняттям, яке з'явилося відносно недавно та стало ще одним наслідком глобалізації. Та з кожним роком медичний туризм набирає обертів, і все більше і більше людей у всьому світі відкривають для себе пов'язані з цим нові можливості. Таким чином медичний туризм виконує, в першу чергу, важливі соціальні функції, пов'язані із лікуванням та профілактикою захворювань, а також різноманітними заходами, спрямованими на охорону здоров'я населення. З економічної точки зору, для держави впровадження нових видів туризму – це те, що дає змогу виходити на нові ринки туристичних послуг та, відповідно, отримувати більші доходи. Проте, не дивлячись на те, що в Україні, а зокрема у Львівській області, існують усі передумови та фактори розвитку медичного туризму, ця сфера ще не є достатньо дослідженою та проаналізованою. Саме така складність теми та її невивченість у повній мірі зумовила такий вибір, що підтверджує її *актуальність*.

Об'єктом дослідження виступає ринок медичного туризму, як одного із нових альтернативних видів туристичної діяльності, а також суб'єкти господарювання, що функціонують на ньому.

Предметом дослідження є організаційні засади та доцільність функціонування медичного туризму Львова.

Мета роботи – визначити теоретичні та прикладні шляхи формування медичного туризму як перспективного, ефективного та конкурентоздатного туристичного виду діяльності у Львові та Україні загалом.

Досягнення цієї мети здійснюється через виконання ряду *завдань*:

- вивчення теоретичних засад медичного туризму;
- аналіз тенденцій, що характеризують стан ринку медичного туризму в Україні та світі;
- дослідження факторів, що формують передумови для успішного розвитку медичного туризму на території України;
- аналіз проблематики та перешкод на шляху успішного становлення ринку медичного туризму;
- вивчення зарубіжного досвіду та порівняльний аналіз вітчизняного та іноземного ринків медичного туризму;
- формулювання ідей щодо подолання проблем, які існують в сфері медичного туризму Львова та України, а також вироблення рекомендацій по покращенню існуючого стану.

У ході написання роботи було використано підручники, наукові посібники, праці вітчизняних та зарубіжних авторів, статті, а також інформацію, подану у періодичних друкованих та електронних виданнях, дані та матеріали надані на досліджуваних суб'єктах діяльності (клініках, туристичних фірмах). В процесі дослідження та аналізу ринку медичного туризму Львова було використано різноманітні методи дослідження, такі як: метод спостереження, метод порівняння, абстрактно-логічний метод (теоретичні узагальнення і формулювання висновків), анкетування та соціологічні дослідження.

Елементами наукової новизни є здійснення реальної характеристики розвитку ринку медичного туризму міста Львова.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій та шляхів для розвитку медичного туризму, становлення його як конкурентоспроможної галузі.

У ході написання роботи було використано підручники, наукові посібники, праці вітчизняних та зарубіжних авторів, статті, а також інформацію, подану у періодичних друкованих та електронних виданнях, дані та матеріали надані на досліджуваних суб'єктах діяльності (клініках, туристичних фірмах). В процесі дослідження та аналізу ринку медичного туризму Львова було використано різноманітні методи дослідження, такі як: метод спостереження, метод порівняння, абстрактно-логічний метод (теоретичні узагальнення і формулювання висновків), анкетування та соціологічні дослідження.

Елементами наукової новизни є здійснення реальної характеристики розвитку ринку медичного туризму міста Львова.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій та шляхів для розвитку медичного туризму, становлення його як конкурентоспроможної галузі.